

ความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี*

TAX KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES (SMES) IN CHONBURI PROVINCE

พรทิพย์ สุขจำลอง*, ศศิธร เพอร์เชียว, สุนา สุทธิเกียรติ, รุจิรัตน์ ปาสิพัฒน์สกุล

Pornthip Sukjamlong*, Sasithorn Perkhiao, Suna Sudhikiat, Rujirat Paleephatsaku

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Accountancy, Thonburi University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: pornthip_ac@thonburi-u.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีของผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises; SMEs) ในเขตจังหวัดชลบุรี และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ได้แก่ ประเภทนิติบุคคล ประเภทการประกอบกิจการ ทุนจดทะเบียน และระยะเวลาการประกอบธุรกิจ กับระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 350 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจากจำนวนผู้ประกอบการในพื้นที่ทั้งหมด 2,174 ราย สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ ได้แก่ F-test ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดมีจำนวน 164 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.85 ประเภทการประกอบกิจการส่วนใหญ่เป็นกิจการให้บริการ มีจำนวน 240 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 68.60 มีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 1 ล้านบาทจำนวน 348 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 99.40 และผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระยะเวลาประกอบกิจการน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.14 มีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของธุรกิจกับระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs พบว่า 1) ประเภทนิติบุคคล มีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีแตกต่างกัน 2) ประเภทการประกอบกิจการ มีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีไม่แตกต่างกัน 3) ทุนจดทะเบียนของธุรกิจ มีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีแตกต่างกัน 4) ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ มีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: ผู้ประกอบการ, ภาษี, ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

This research aims to assess the knowledge and understanding of tax obligations among entrepreneurs in small and medium enterprises (SMEs) in Chonburi Province. It also examines the relationship between the general characteristics of entrepreneurs, including the type of legal

* Received August 14, 2024; Revised September 10, 2024; Accepted September 18, 2024

entity, business type, registered capital, and duration of business operation, with the level of knowledge and understanding of tax obligations among SMEs by using the survey research methodology. The sample for this study consisted of 350 respondents, selected using simple random sampling from a total population of 2,174 entrepreneurs in the area. The basic statistics used for analysis and interpretation included percentages and standard deviations, and the statistical tests used to examine relationships included the F-test. The research findings indicated that the majority of the sample consisted of limited partnerships, totalling 164 entities, which accounts for 46.85%. Most entrepreneurs were in the service sector, with 240 entities, representing 68.60%. Additionally, 348 entities, or 99.40%, had registered capital of less than 1 million baht, and the majority of entrepreneurs had been in operation for less than 5 years, accounting for 89.14%. The average level of knowledge and understanding of tax obligations was at the highest level ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.72). The results of the relationship testing between the general information of the businesses and the level of knowledge and understanding of tax obligations for SMEs found that: 1) The type of legal entity showed a significant difference in the level of knowledge and understanding of tax obligations. 2) The type of business activity did not show a significant difference in the level of knowledge and understanding of tax obligations. 3) The registered capital showed a significant difference in the level of knowledge and understanding of tax obligations. 4) The duration of business operation showed a significant difference in the level of knowledge and understanding of tax obligations, at a statistical significance level of 0.05.

Keywords: Entrepreneur, Taxation, Small and Medium Enterprises

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) คือ ธุรกิจขนาดเล็กที่มักดำเนินการโดยผู้ประกอบการรายเดียวหรือกลุ่มเล็ก ๆ มีสินทรัพย์และรายได้จำกัด โดยอาศัยเงินทุนส่วนตัวหรือสินเชื่อจากสถาบันการเงิน SMEs มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากครอบคลุมหลากหลายภาคส่วน ทั้งอุตสาหกรรม การค้า และบริการ การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านภาษีของกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (k-Bank, 2024)

ความเข้าใจในเรื่องภาษีมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับธุรกิจ SMEs ในการปฏิบัติตามมาตรการด้านภาษีอย่างถูกต้อง (Jeni, S. & Askandar, N. S., 2019) การศึกษาแสดงให้เห็นว่าความรู้ด้านภาษีมียุทธศาสตร์สำคัญในการเสริมสร้างทัศนคติทางภาษี (Rosalita, A. et al., 2022) แนวทางปฏิบัติทางภาษีและภาระผูกพันในการชำระภาษีส่งผลต่อการทำกำไร การตัดสินใจลงทุน และกระแสเงินสดของธุรกิจ (Nnam, A. et al., 2022) นอกจากนี้ การปฏิบัติตามกฎหมายภาษียังได้รับอิทธิพลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ลูกค้า ซัพพลายเออร์ นักลงทุน และพนักงาน ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีในกลุ่มเจ้าของธุรกิจ (Sizka, R. et al., 2021)

จังหวัดชลบุรีเป็นพื้นที่ที่มีธุรกิจ SMEs จำนวนมาก ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม SMEs ที่จดทะเบียนใหม่กำลังเผชิญกับปัญหาความเข้าใจผิดเกี่ยวกับภาษี เช่น กฎหมายภาษีและระเบียบที่ซับซ้อน การไม่เข้าใจประเภทของภาษี SMEs การไม่ทราบสิทธิประโยชน์ทางภาษีของตน และการทำบัญชีที่ไม่เป็นระบบ ปัญหาเหล่านี้อาจนำไปสู่การเสียภาษีที่ไม่ถูกต้อง การเสียค่าปรับ การสูญเสียโอกาสในการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เสียชื่อเสียง และเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องในอนาคต (Thaha, A. et al., 2023)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านภาษีของผู้ประกอบการ SMEs ในเชิงลึก เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจดังกล่าว และเสนอแนวทางพัฒนาที่เหมาะสม ซึ่งผลการวิจัยคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้ประกอบการ SMEs หน่วยงานภาครัฐ และนักวิชาการในการพัฒนาระบบภาษีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดชลบุรี
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ SMEs กับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจนี้ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs จำนวน 2,174 รายที่จดทะเบียนธุรกิจกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี (มกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2566) ซึ่งได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามข้อเสนอของ Cozby และ Bates (Cozby, P. C. & Bates, S. C., 2018) จำนวนตัวอย่าง 322 ราย จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) แต่เพื่อให้เกิดมั่นใจในการเก็บข้อมูลจึงได้ทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเป็น 350 ราย

2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับความรู้และความเข้าใจการเสียภาษีทั้ง 8 ด้าน ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะใช้ Rating Scale 5 ระดับ ของลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) (Creswell, J. W., 2014) ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 มีระดับความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด, 1.81 - 2.60 มีระดับความรู้ความเข้าใจน้อย, 2.61 - 3.40 มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง, 3.41 - 4.20 มีระดับความรู้ความเข้าใจมาก และ 4.21 - 5.00 มีระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย

2.2.1 ประเมินความเที่ยงตรงของการวัด (Validity) เนื้อหาในแบบสอบถามโดยจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน จากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruency: IOC) มีค่าเท่ากับ 0.89 ซึ่งมากกว่า 0.50

2.2.2 ทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Arindam, B., 2021) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.863 อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

3. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 ราย และตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และใช้สถิติเชิงอนุมาน คือสถิติ F เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดชลบุรี สามารถสรุปผลโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ประกอบด้วย ประเภทนิติบุคคลประเภท การประกอบกิจการ ทุนจดทะเบียน และระยะเวลาการประกอบธุรกิจ รายละเอียดแสดง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs

ข้อมูลทั่วไปผู้ประกอบการ	ความถี่ (350 แห่ง)	ร้อยละ (100)
ประเภทนิติบุคคล		
บริษัทจำกัด	123	35.14
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	164	46.85
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	42	12.00
กิจการร่วมค้า	21	6.00
รวม	350	100
ประเภทการประกอบกิจการ		
กิจการการผลิต	30	8.60
กิจการค้าส่ง/ค้าปลีก	80	22.90
กิจการบริการ	240	68.60
รวม	350	100
ทุนจดทะเบียน		
น้อยกว่า 1 ล้านบาท	348	99.40
ตั้งแต่ 1 ล้านบาทถึง 5 ล้านบาท	1	0.30
มากกว่า 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท	1	0.30
มากกว่า 100 ล้านบาท	0	0.00
รวม	350	100
ระยะเวลาการประกอบธุรกิจ		
น้อยกว่า 5 ปี	312	89.14
5 - 10 ปี	30	8.57
11 - 15 ปี	8	2.28
มากกว่า 15 ปี	0	0.00
รวม	350	100

จากตารางที่ 1 ประเภทนิติบุคคลที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด รองลงมา คือ บริษัทจำกัด และประเภทนิติบุคคลที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กิจการร่วมค้าตามลำดับ ประเภทการประกอบกิจการที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กิจการบริการ รองลงมา คือ กิจการค้าส่ง/ค้าปลีก และประเภทการประกอบกิจการที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กิจการการผลิต ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 1 ล้านบาท ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระยะเวลาการประกอบธุรกิจน้อยกว่า 5 ปี รองลงมา คือ ผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาการประกอบธุรกิจ 5 - 10 ปี และน้อยที่สุด คือ ผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาการประกอบธุรกิจ 11 - 15 ปี และ มากกว่า 15 ปี ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs จำแนกตามประเภทนิติบุคคล

ระดับความรู้ความเข้าใจ การเสียภาษีของธุรกิจ	ประเภทนิติบุคคล							
	บริษัทจำกัด		ห้างหุ้นส่วนจำกัด		ห้างหุ้นส่วน สามัญนิติบุคคล		กิจการร่วมค้า	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. กำหนดระยะเวลา และขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี	4.33	0.62	4.37	0.65	4.55	0.61	4.67	0.53
2. การคำนวณภาษี	4.16	0.83	4.19	0.70	4.36	0.62	4.63	0.55
3. การชำระภาษี	4.19	0.74	4.21	0.70	4.28	0.65	4.51	0.56
4. การผ่อนชำระภาษี	3.36	1.08	3.02	1.01	3.05	1.09	3.58	1.24
5. เบี้ยปรับเงินเพิ่ม	4.24	0.70	4.14	0.73	4.18	0.70	4.38	0.56
6. บทกำหนดโทษ	4.24	0.79	4.25	0.70	4.37	0.63	4.46	0.61
7. การอุทธรณ์	4.29	0.68	4.21	0.77	4.29	0.64	4.50	0.61
8. สิทธิประโยชน์ทางภาษี	4.26	0.69	4.21	0.76	4.37	0.63	4.61	0.51
รวม	4.13	0.77	4.08	0.76	4.18	0.70	4.42	0.65

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีโดยเฉลี่ยจำแนกตามประเภทนิติบุคคล พบว่า กิจการร่วมค้ามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.65) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.76) ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 กำหนดระยะเวลา ขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี มีระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุดได้แก่กิจการร่วมค้า ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.53) ส่วนด้านที่ 4 การผ่อนชำระภาษี มีค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจที่ระดับน้อยได้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.02$, S.D. = 1.01)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs จำแนกตามประเภทการประกอบกิจการ

ระดับความรู้และความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ	ประเภทการประกอบกิจการ					
	กิจการการผลิต		กิจการค้าส่ง/ ค้าปลีก		กิจการ ให้บริการ	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. กำหนดระยะเวลา ขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี	4.47	0.65	4.45	0.62	4.37	0.65
2. การคำนวณภาษี	4.30	0.68	4.28	0.71	4.19	0.70
3. การชำระภาษี	4.27	0.74	4.26	0.67	4.21	0.70
4. การผ่อนชำระภาษี	3.31	1.14	3.10	1.07	3.42	0.80
5. เบี้ยปรับเงินเพิ่ม	4.25	0.68	4.18	0.71	4.14	0.73
6. บทกำหนดโทษ	4.39	0.61	4.29	0.71	4.25	0.70
7. การอุทธรณ์	4.34	0.66	4.26	0.70	4.21	0.77
8. สิทธิประโยชน์ทางภาษี	4.36	0.69	4.29	0.69	4.21	0.76
รวม	4.17	0.73	4.13	0.74	4.13	0.73

จากตารางที่ 3 ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีโดยเฉลี่ยจำแนกตามประเภทการประกอบกิจการ พบว่า กิจการการผลิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.73) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกิจการค้าส่ง/ค้าปลีก และกิจการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.74) และ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.73) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีอยู่ที่ระดับปานกลางตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 กำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี กิจการการผลิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.65) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่ 4 การผ่อนชำระภาษี พบว่า กิจการค้าส่ง/ค้าปลีก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.07) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs จำแนกตามทุนจดทะเบียน

ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน (บาท)					
	น้อยกว่า 1 ล้าน		ตั้งแต่ 1 ล้าน ถึง 5 ล้าน		มากกว่า 5 ล้าน แต่ไม่เกิน 100 ล้าน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. กำหนดระยะเวลา และขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี	4.48	0.44	4.46	0.40	4.65	0.33
2. การคำนวณภาษี	4.33	0.42	4.31	0.37	4.55	0.35
3. การชำระภาษี	4.28	0.34	4.34	0.35	4.47	0.32
4. การผ่อนชำระภาษี	3.05	0.84	2.75	0.73	2.85	0.82
5. เบี้ยปรับเงินเพิ่ม	4.22	0.46	4.23	0.47	4.31	0.50
6. บทกำหนดโทษ	4.34	0.41	4.38	0.35	4.49	0.30
7. การอุทธรณ์	4.27	0.46	4.37	0.34	4.42	0.38
8. สิทธิประโยชน์ทางภาษี	4.41	0.41	4.34	0.39	4.47	0.39
รวม	4.17	0.48	4.15	0.43	4.28	0.43

จากตารางที่ 4 ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีโดยเฉลี่ยจำแนกตามทุนจดทะเบียนของกิจการ พบว่า กิจการที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 5 ล้าน แต่ไม่เกิน 100 ล้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.43) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกิจการที่มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 1 ล้าน ถึง 5 ล้าน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.43) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีอยู่ที่ระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 กำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี กิจการที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 5 ล้าน แต่ไม่เกิน 100 ล้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.33) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่ 4 การผ่อนชำระภาษี พบว่า กิจการที่มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 1 ล้าน ถึง 5 ล้าน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 0.73) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีอยู่ที่ระดับน้อย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs จำแนกตามระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ

ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ	ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ (ปี)					
	น้อยกว่า 5 ปี		5 - 10 ปี		11 - 15 ปี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. กำหนดระยะเวลา ขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี	4.37	0.53	4.36	0.505	4.47	0.43
2. การคำนวณภาษี	3.83	1.04	4.23	0.61	4.29	0.44
3. การชำระภาษี	3.78	1.16	4.33	0.76	4.20	0.69
4. การผ่อนชำระภาษี	3.98	0.78	4.19	0.55	4.28	0.39
5. เบี้ยปรับเงินเพิ่ม	3.24	0.86	3.46	0.99	2.98	0.84
6. บทกำหนดโทษ	4.11	0.72	4.15	0.59	4.19	0.48
7. การอุทธรณ์	4.02	0.95	4.23	0.51	4.34	0.42
8. สิทธิประโยชน์ทางภาษี	4.11	0.66	4.26	0.61	4.28	0.44
รวม	3.93	0.84	4.15	0.65	4.13	0.52

จากตารางที่ 5 ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีโดยเฉลี่ยจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบธุรกิจพบว่า กิจกรรมที่มีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ 5 - 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.65) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนกิจกรรมที่มีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจน้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.84) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีอยู่ที่ระดับมากเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 กำหนดระยะเวลาและขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี กิจกรรมที่มีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ 5 - 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.43) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่ 5 เบี้ยปรับเงินเพิ่ม พบว่า กิจกรรมที่มีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ 11 - 15 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.84) แสดงว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีอยู่ที่ระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ SMEs กับระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มโดยใช้สถิติ F ซึ่งมีขั้นตอนการทดสอบ ดังนี้

1. ตั้งสมมติฐาน

H0: ค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีฯ ทุกกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H1: ค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีฯ อย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างกัน

2. คำนวณค่า F-statistic จากนั้นหาค่า p-value จากตาราง F-distribution

3. เปรียบเทียบค่า p-value กับระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($\alpha = 0.05$)

- ถ้าค่า p-value น้อยกว่า α จะทำการ reject H0 และสรุปว่าค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีฯ อย่างน้อยหนึ่งกลุ่มแตกต่างกัน

- ถ้าค่า p-value มากกว่า α จะทำการ Accept H0 และสรุปว่าค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีฯ ไม่แตกต่างกัน

รายละเอียดผลการทดสอบดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 6 - 9

ตารางที่ 6 ค่าสถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเพณีบุคคลกับระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs

ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจรายด้าน	F-Value	P-Value
1. กำหนดระยะเวลา และขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี	6.706	0.0000*
2. การคำนวณภาษี	6.559	0.0003*
3. การชำระภาษี	3.503	0.0157*
4. การผ่อนชำระภาษี	4.417	0.0046*
5. เบี้ยปรับเงินเพิ่ม	1.863	0.1357
6. บทกำหนดโทษ	2.519	0.0480*
7. การอุทธรณ์	2.519	0.0480*
8. สิทธิประโยชน์ทางภาษี	5.398	0.0012*

จากตารางที่ 6 ผลการทดสอบ พบว่า ค่า P ทุกด้าน (ยกเว้นด้านที่ 5) มีค่าน้อยกว่าค่า α จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H1) และสรุปว่าค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของประเพณีบุคคลมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 7 ค่าสถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการประกอบกิจการกับระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs

ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจรายด้าน	T-Value	P-Value
1. กำหนดระยะเวลา และขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี	0.359	0.475
2. การคำนวณภาษี	0.680	0.783
3. การชำระภาษี	0.468	0.775
4. การผ่อนชำระภาษี	0.219	0.201
5. เบี้ยปรับเงินเพิ่ม	0.562	0.540
6. บทกำหนดโทษ	0.428	0.464
7. การอุทธรณ์	0.551	0.444
8. สิทธิประโยชน์ทางภาษี	0.845	0.578

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบ พบว่า ค่า P ทุกด้านมีค่ามากกว่าค่า α จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H1) และสรุปว่าระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของประเภทการประกอบกิจการทุกกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 8 ค่าสถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทุนจดทะเบียนกับระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs

ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจรายด้าน	F-Value	P-Value
1. กำหนดระยะเวลา และขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี	4.688	0.0032*
2. การคำนวณภาษี	7.584	0.0001*
3. การชำระภาษี	7.672	0.0001*
4. การผ่อนชำระภาษี	14.194	0.0000*
5. เบี้ยปรับเงินเพิ่ม	1.9100	0.1277
6. บทกำหนดโทษ	6.2090	0.0004*
7. การอุทธรณ์	3.3450	0.0194*
8. สิทธิประโยชน์ทางภาษี	5.2320	0.0015*

จากตารางที่ 8 ผลการทดสอบ พบว่า ค่า P ทุกด้าน (ยกเว้นด้านที่ 5) มีค่าน้อยกว่าค่า α จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H1) และสรุปว่าค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของทุนจดทะเบียนมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 9 ค่าสถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการประกอบธุรกิจกับระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs

ระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจรายด้าน	F-Value	P-Value
1. กำหนดระยะเวลา และขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษี	3.320	0.0201*
2. การคำนวณภาษี	9.866	0.0000*
3. การชำระภาษี	5.803	0.0007*
4. การผ่อนชำระภาษี	7.594	0.0001*
5. เบี้ยปรับเงินเพิ่ม	2.219	0.0858
6. บทกำหนดโทษ	4.830	0.0026*
7. การอุทธรณ์	2.464	0.0623
8. สิทธิประโยชน์ทางภาษี	5.870	0.0006*

จากตารางที่ 9 ผลการทดสอบ พบว่า ค่า P ทุกด้าน (ยกเว้นด้านที่ 5 และด้านที่ 7) มีค่าน้อยกว่าค่า α จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H1) และสรุปว่าค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของระยะเวลาในการประกอบธุรกิจมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเกี่ยวกับผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีว่าควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาษีให้เข้าใจ ควรเก็บเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเสียภาษีไว้ครบถ้วนหรืออาจปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านภาษียากมีข้อสงสัย และติดต่อสรรพากรเพื่อขอความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีอยู่ในระดับสูง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ภาครัฐให้ความสำคัญในการให้ความรู้และส่งเสริมการเสียภาษีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาษีที่ง่ายขึ้นผ่านช่องทางออนไลน์หรือเว็บไซต์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณชญาณ์ ศิลประเสริฐ; วลัยพร แก้วสาร ที่พบว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นในระดับมาก และได้ศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาพบว่า ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ กับระดับความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดชลบุรี มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านประเภทนิติบุคคล พบว่า มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษี กล่าวคือ ประเภทของนิติบุคคลที่จดทะเบียนอาจมีทรัพยากรหรือความพร้อมที่แตกต่างกัน จึงมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่แตกต่างกัน (พรณชญาณ์ ศิลประเสริฐ, 2560); (วลัยพร แก้วสาร, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทิสา ประทุม ที่ได้ศึกษาแนวทางเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีและระบบภาษีอากรมากกว่าผู้ประกอบการที่ไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล สาเหตุอาจมาจากนิติบุคคลมีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชีและยื่นแบบแสดงรายการภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความคุ้นเคยกับข้อมูลทางการเงินและกฎหมายภาษีมากกว่า (วันทิสา ประทุม, 2564)

ด้านประเภทการประกอบกิจการ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษี ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุจากผู้ประกอบการ SMEs ทุกประเภทมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายภาษีที่คล้ายคลึงกันหรือได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาษีจากแหล่งเดียวกัน เช่น กรมสรรพากร สถาบันการเงิน หรือสมาคมผู้ประกอบการ ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความคุ้นเคยกับข้อมูลทางการเงินและกฎหมายภาษีในระดับที่ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัสสรา สิริสวัสดิ์ ที่ได้ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs ประเภทกิจการค้าปลีกในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งงานวิจัยดังกล่าว พบว่า ประเภทกิจการค้าปลีก ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs (สุภัสสรา สิริสวัสดิ์, 2563) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะฉัตร จันทรวุฒิ ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดขอนแก่น งานวิจัยดังกล่าว พบว่า ประเภทกิจการ ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs เช่นเดียวกัน (ปิยะฉัตร จันทรวุฒิ, 2562)

ด้านทุนจดทะเบียน พบว่า มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีผู้ประกอบการ SMEs สาเหตุอาจเกิดจากผู้ประกอบการที่มีทุนจดทะเบียนสูง มักมีการจ้างนักบัญชีหรือที่ปรึกษาทางการเงินเพื่อดูแลเรื่องภาษี ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความคุ้นเคยกับข้อมูลทางการเงินและกฎหมายภาษีมากกว่ากิจการที่ทุนจดทะเบียนต่ำ อีกทั้งยังมีระบบบัญชีที่รัดกุมและมีการบันทึกข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง ส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการคำนวณภาษีได้อย่างถูกต้อง (วันทิสรา ประทุม, 2564) ที่ได้ทำการศึกษาแนวทางเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม และปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการรายย่อย งานวิจัยดังกล่าว พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ที่มี ทุนจดทะเบียนสูง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีและระบบภาษีอากรมากกว่าผู้ประกอบการที่มีทุนจดทะเบียนต่ำ

ด้านระยะเวลาการประกอบธุรกิจ พบว่า มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษี ผู้ประกอบการ SMEs สาเหตุอาจมาจากผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาการประกอบธุรกิจนาน มักมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเสียภาษีมากกว่า ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความคุ้นเคยกับข้อมูลทางการเงิน กฎหมายภาษี และระบบการเสียภาษี และมักมีการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานภาษีอยู่เสมอ ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีและระบบการเสียภาษี (สุภัสสรา สิริสวัสดิ์, 2563) ที่ได้ศึกษาการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs ประเภทกิจการค้าปลีกในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร งานวิจัยดังกล่าว พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีระยะเวลาการประกอบธุรกิจนาน มีความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีมากกว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาการประกอบธุรกิจสั้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี สามารถสรุปผลได้ ดังนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่มีขนาดธุรกิจค่อนข้างเล็ก โดยมีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 1 ล้านบาท และเป็นธุรกิจที่มีอายุการดำเนินงานไม่นานนัก นอกจากนี้ ธุรกิจบริการยังคงเป็นภาคส่วนที่มีสัดส่วนสูงสุด สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของธุรกิจ SMEs ในปัจจุบัน ผู้ประกอบการ SMEs มีระดับความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาแยกตามข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ สรุปผลได้ ดังนี้ 1) นิติบุคคลประเภทกิจการร่วมค้า มีระดับความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การประกอบกิจการประเภทกิจการการผลิต มีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีอยู่ในระดับมาก 3) ทุนจดทะเบียนในช่วงมากกว่า 5 ล้านแต่ไม่เกิน 100 ล้าน มีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ระยะเวลาในการประกอบกิจการในช่วง 5 - 10 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับมาก ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของธุรกิจกับระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของธุรกิจ SMEs พบว่า 1) ประเภทนิติบุคคลทุกประเภท มีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีแตกต่างกัน (ยกเว้นด้านที่ 5 เบี้ยปรับเงินเพิ่ม) 2) ประเภทการประกอบกิจการ พบว่า ทุกประเภทมีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีไม่แตกต่างกัน 3) ทุนจดทะเบียนของธุรกิจ พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีมีความแตกต่างกัน (ยกเว้นด้านที่ 5 เบี้ยปรับเงินเพิ่ม) 4) ระยะเวลาในการประกอบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ความเข้าใจการเสียภาษีของทุกช่วงมีความแตกต่างกัน (ยกเว้นด้านที่ 7 การอุทธรณ์) ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสนับสนุนการให้ความรู้ในด้านการเสียภาษีของกลุ่มธุรกิจขนาดเล็กที่มีการจดทะเบียนใหม่ เช่น ด้านการอบรมและจัดสัมมนาหรือให้คำปรึกษา เป็นต้น จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีของผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs ในจังหวัดชลบุรี มีข้อเสนอแนะดังนี้ ด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรมีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับภาษี หรือจัดทำคู่มือการเสียภาษีที่เข้าใจง่าย และประชาสัมพันธ์ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง จัดสัมมนาและอบรมเกี่ยวกับภาษีและให้บริการด้านคำปรึกษาอย่างต่อเนื่องและกำหนดให้มีการอบรมและจัดสอบเพื่อประเมินความรู้เบื้องต้นสำหรับผู้จดทะเบียน SMEs ใหม่ ด้านการวิจัยในอนาคต วิจัยเกี่ยวกับภาษีที่เฉพาะเจาะจงที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SMEs เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีป้ายและภาษีโรงเรือนที่ดิน เป็นต้น การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษีและการปฏิบัติตามกฎหมายในประเทศหรือภูมิภาคต่าง ๆ และศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีต่อการยื่นภาษีและการปฏิบัติตามกฎหมายสำหรับธุรกิจ SMEs

เอกสารอ้างอิง

- ปิยะฉัตร จันทรวุฒิ. (2562). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรณชญาณ์ ศิลประเสริฐ. (2560). ความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีท้องถิ่นของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วลัยพร แก้วสาร. (2562). ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษาผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 3. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันทิสา ประทุม. (2564). การศึกษาแนวทางเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภัชชา สิริสวัสดิ์. (2563). การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการเสียภาษีของผู้ประกอบการ SMEs ประเภทกิจการค้าปลีกในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Cozby, P. C. & Bates, S. C. (2018). *Methods in behavioral research* (13th ed.). America: California McGraw-Hill Education.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). America: California Sage Publications.
- Jeni, S. & Askandar, N. S. (2019). Why is tax knowledge and tax understanding important. *Jurnal Ilmiah Bidang Akuntansi dan Manajemen*, 16(2), 133-146.
- K-Bank. (2024). SME และธุรกิจ: SME คืออะไร มีกี่ประเภท. Retrieved มกราคม 4 , 2567, from <https://www.kasikornbank.com/th/kbiz/article/pages/guide-for-sme-business-and-how-it-works.aspx>

- Nnam, A. et al. (2022). Taxation Practices and the Survival of Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs). *Universal Journal of Accounting and Finance*, 10(2), 123-135.
- Rosalita, A. et al. (2022). Determinants of tax attitude in small and medium enterprises: Evidence from Indonesia. *Cogent Business & Management*, 9(1), 123-135.
- Sizka, R. et al. (2021). The effect of tax fairness, tax socialization, and tax understanding on tax compliance: A study on micro, small and medium enterprises (MSMEs). *Journal of Applied Accounting and Business*, <https://doi.org/10.24198/JAAB.V4I1.31998>.
- Thaha, A. et al. (2023). Analytical review of tax compliance studies in the SMEs sector: A bibliometric approach. *Journal of Tax Reform*, 9(3), 398-412.